

Ni reforma ni revolució

El primer ministre francès, Dominique de Villepin, ha hagut de retirar la polèmica llei que regulava un tipus de contracte de primera feina per a joves. Les protestes juvenils han desgastat la dreta, però qui n'ha sortit més malparat ha estat, sobretot, el mateix Villepin, que perd posicions enfront d'un altre ministre, Nicolas Sarkozy, per succeir Jacques Chirac.

Qui ha guanyat i qui ha perdut? Tothom vol saber el mateix: treure conclusions de la batalla social al voltant del CPE (Contracte de Primer Treball), el contracte per a una primera feina. El fet és que, si no se cedeix a l'explicació més fàcil, l'anàlisi no és senzilla. "CPE: un mort i quants ferits?", es demanava el diari *Le Monde*. Òbviament, Dominique de Villepin és avui un mort polític, però només avui. La retirada de la llei que instaurava el CPE significa per a De Villepin renunciar a ser el candidat de la dreta a les eleccions presidencials del 2007, però ningú no sap si més endavant podrà capitalitzar la seva iniciativa de reforma liberal del mercat del treball. Jacques Chirac és avui un altre mort polític, però ell espera encara penjar nits a l'esquena incauta dels seus rivals. Ningú no confia en ell, però ell sap moltes coses de tothom. No serà

rei, però pot impedir la coronació d'altres, com ja va fer amb Giscard, Raymond Barre, Edouard Balladur, Philippe Sèguin o Simone Veil. L'especialitat chiraquiana és l'assassinat de l'amic.

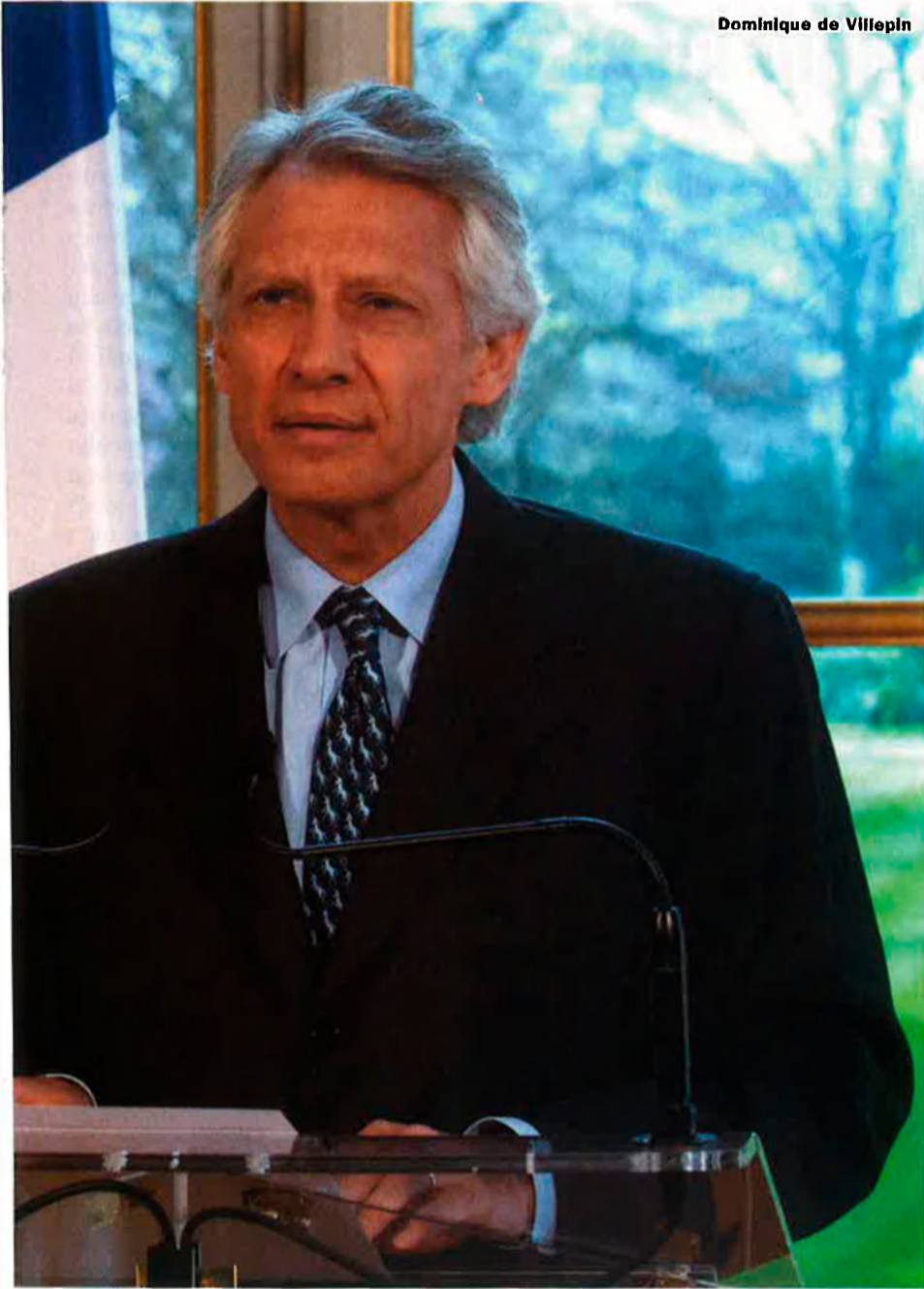
La dreta surt malparada del CPE. Els seus diputats van votar a favor del CPE a contracor, i un mes més tard han de fer marxa enrere i votar una altra llei. Tot i que és cert que el president fa el ridícul, també ho és que aconsegueix que els altres també el facin. És la tercera, la quarta, la cinquena vegada que Chirac posa els seus parlamentaris en fals? Pocs han sabut quedar-se al marge de la maniobra o fer escoltar la veu de la raó. Entre aquests, tothom felicita Nicolas Sarkozy: ell no volia el CPE, hi va donar suport únicament per solidaritat governamental, per evitar un dalta baix que fins i tot la patronal anticipava, però tan bon punt va fer falta, Sarkozy es va posar a negociar amb estudiants i treballadors per trobar-hi una sortida. Sens dubte, la va trobar de seguida, perquè el que ell volia realment era desmentir Villepin —que exigia "ni retirada, ni suspensió, ni modificació del CPE", i de fet, l'hauran retirada i donada per suspesa mentre la modifiquen— i deixar Chirac amb la paraula a la boca —quan aquest encara no havia demanat unes petites modificacions per salvar el CPE, Sarkozy ja deia que calia derogar-la—; dos objectius que deixen a Sarkozy com a únic líder de la dreta encara que a costa d'haver contribuït a desacreditar-la i dividir-la.

El miratge dels vencedors. Tot i que l'esquerra també sembla sortir guanyadora de la crisi, aquest podria ser tan sols un miratge. De sobte, tots els sindicats han mostrat un grau d'unitat impensable sis mesos enrere. Cal tenir en compte, tanmateix, que com a molt només un 8% dels assalariats estan sindicats, hi ho estan en un panorama de cinc centrals que competeixen en radicalitat. Cap d'aquestes, excepte la reformista CFDT, sembla disposada a fer propostes raonables per modificar una situació que es podria resumir com

"protegim el protegits i exclouem el exclosos".

Pel que fa als partits oficialment guanyadors, cal anar a pams. Els comunistes, els trotskistes i els ecologistes donen per bo el fet d'haver aconseguit que el govern faci marxa enrere, però no tenen res a proposar a canvi. Els socialistes aspiren a guanyar sense fer res, això és, només gràcies als errors dels que exerceixen el poder. En aquests moments, el Partit Socialista (PS) té més candidats a la presidència de la República que idees. Ségolène Royal és la sorpresa que s'emporta to-

Dominique de Villepin

tes les simpaties excepte les del partit, que preferiria sens dubte Strauss-Kahn, Fabius o Lang. El PS creu encara en la democràcia directa, però la democràcia d'opinió sembla destinada a frenar les ambicions dels dits "elefants" del partit.

Tothom en surt perjudicat. El cas és que França surt tocada, o molt tocada, d'aquesta crisi. Durant un any ningú no serà capaç de posar en marxa les reformes que el país necessita i, el que és més greu, la idea mateixa de reforma és víctima principal de la revolta d'es-

tudiants i treballadors. Chirac haurà passat dotze anys al poder sense fer res, prometent lluitar contra la "fractura social" i acceptant a la pràctica que aquesta és cada vegada més gran. El model d'integració republicà es troba en crisi i ara ningú no creu que tots els ciutadans disposen d'igualtat d'oportunitats. Amb Mitterrand, tampoc, però la perspectiva no era la d'un tancament d'horitzons, cosa que sí que es percep en aquest moment.

Durant anys, França ha estat el laboratori social d'Europa, almenys de l'Europa que nosaltres volem o de la

qual ens sentim propers. Aquest laboratori està, però, a punt d'explotar, de deixar d'existir, i el més còmode és creure que el problema és estrictament francès i que les dificultats per integrar els immigrants d'altres cultures són estrictament dels nostres veïns de l'Hexàgon, perquè pensen massa en Descartes.

Tanmateix, no és cert. A casa nostra es viuen els mateixos drames i no sabem si els nostres partits i líders tindran el sentit de la responsabilitat de tants i tants francesos. El vergonyós Front National atrau un màxim de 20% de votants, quantitat enorme, però que, alhora, no correspon a la realitat: tampoc no hi ha tants milions de francesos disposats a deixar guanyar un ximple que nega l'extermini jueu. El que està clar és que gran part de la ciutadania està cansada d'un sistema que no els representa, que els demana cada vegada més un nivell més alt d'estudis sense cap resultat pràctic i, sobretot, que no sap assumir la realitat. I aquest comportament no és un privilegi ni de la dreta ni de l'esquerra, sinó de la lucidesa.

El CPE, una llei que es va voler imposar per la força, ha mort. Els més pessimistes diuen que França només

**Durant un any
ningú no serà
capaç de posar en
marxa les reformes
que el país
necessita**

accepta els canvis si es fan d'amagat. I la veritat és que el país de les nacionalitzacions ho és també de les privatitzacions, que França no és el darrer país comunista d'Europa. El dia que es va acceptar el capital viatger, que les inversions escapessin a la lògica política per només respondre a la lògica financera, França va començar a trontollar. I no tan sols França, sinó tota una idea d'Europa. Potser ja és massa tard per plorar.

*Octavi Martí
París*